114 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ

Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος καὶ τὸ νεοελληνικὸν κράτος

Τοῦ κ. ΤΑΚΗ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Κατὰ τὰ τρέχον ἔτος 1978 εἶδαν τὸ φῶς στὴν Ἀθήνα δυὸ ἱστορικὲς ἐκδόσεις: «Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ὡς δημιουργὸς τοῦ νεοελληνικοῦ κράτους» τοῦ Ἐμμανουὴλ Κοθρῆ καὶ «Ἡ Ἐθνική μας κοσμοθεωρία καὶ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἀπὸ τὴ Μεγάλη Ἰδέα πρὸς νέα ἐθνικὰ ἰδανικά» τοῦ Στεφ. Ι. Στεφάνου.

Καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἐξεχωρισα ἀποσπάσματα ὅπως γίνουν κτῆμα τοῦ εὐρύτερου ἀναγνωστικοῦ τῆς «Ἡμέρας» διὰ τῆς δημοσιεύσεώς των.

Ἡ προσφορά μου εἶναι μικρὴ ἀπέναντι στὸ τεράστιο ἐθνικὸ ἔργο, ποὺ ἐπετέλεσεν ὁ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ στὰ 25 χρόνια τῆς ζωῆς του στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα καὶ ποὺ ἀποτελεῖ καὶ σήμερα θὰ ἀποτελῆ στὸν αἰῶνα τὴ βάση τῆς ὑπάρξεώς μας ὡς πολιτισμένου εὐρωπαϊκοῦ κράτους. Τὸ Ἔθνος μας θὰ ΤΟΥ εἶναι αἰώνια εὐγνώμον.

Καὶ τώρα τὰ ἀποσπάσματο αὐτά:

Ὁ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ στάθηκε μεγαλουργὸς ὄχι μονάχα στὸ Ἑλληνικὸ πλαίσιο, ἀλλὰ εὐρύ.ερο στὴν Εὐρωπαϊκὴ σκηνή. Ἔγινε ὁ πρωτοπόρος τῶν σημερινῶν σοσιαλιστικῶν κρατῶν τῆς προηγμένης Εὐρώπης, εὐθὺς ἀπὸ τὴ δεύτερη δεκαετία τοῦ αἰῶνα μας.

Ἐτόλμησε ἀπὸ τὰ 1910, νὰ χαράξη γραμμὲς ριζοσπαστικῆς πολιτικῆς, πολιτικὴ ἀπελευθερώσεως τῆς γῆς, ἐφαρμογῆς φορολογικῶν συστημάτων ἐπαναστατικῶν καὶ γενικὰ ἑνὸς κρατικοῦ πατερναλιστικοῦ σοσιαλισμοῦ.

Δὲν ἀνέχεται κάτω ἀπὸ τὴ δική του διακυβέρνηση νὰ ὑπαρχουν τάξεις ἀδικούμενες καὶ τάξεις προνομιοῦχες.

Στὴ Βουλὴ 30 Σεπτεμβρίου 1914 θὰ τονίση ὅτι «ὁ νεώτερος πολιτισμός, ἂν κατώρθωσε νὰ λύση τὸ ζήτημα τῆς ἀφθονωτέρας παραγωγῆς τοῦ πλούτου, δὲν κατώρθωσεν ὅμως νὰ λύση τὸ ζήτημα τῆς δικαιοτέρας διανομῆς τοῦ πλούτου».

Καὶ πάλι στὴ Βουλὴ 27 Ἰανουαρίου 1920 θὰ φωνάξη ὅτι: «...δι' ὀλίγας ἐκδηλώσεις τῆς κυβερνητικῆς μου δράσεως εἶμαι τόσο ὑπερήφανος, ὅσον διὰ τὴν ψηφισιν τῆς φιλεργατικῆς νομοθεσίας».

Κι' ὅταν μετὰ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ τοῦ 1922, ἔργο καὶ ἀποτέλεσμα τῆς μοχθηρᾶς ἀντεθνικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἀντιπάλων του, νεκροθαπτῶν τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλουργήματος τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν τοῦ Ἰουλίου 1920, μόνον καὶ μόνον διότι ἦτο καὶ ὠνομάζετο «ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟΝ ΕΠΟΣ», ὁ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ φωνάζει στὶς συγκεντρώσεις τῶν Ἑλλήνων τοῦ κόσμου: «Ἐλᾶτε νὰ κάνωμε τὴν Ἑλλάδα μας ἀγνώριστη». Καλεῖ ἀγρότες καὶ ἐργάτες ν' ἀνασκουμπωθοῦνε γιὰ τὶς νέες εἰρηνικὲς κατακτήσεις. Καὶ δίνει ὁ ἴδιος τὸ παράδειγμα. Σὲ ἡλικία ἀναπαύσεως καὶ ἀποχωρήσεως ρίχνεται μὲ ἐνθουσιασμὸ εἰκοσάχρονου νέου στὴ δουλειά. Ὁ ἴδιος ἀγνοεῖ τὸ ὀκτάωρο ἐργασίας ποὺ παραχωρεῖ στοὺς ἐργαζομένους.

Τὸν ἀνησυχοῦν ἰδίως οἱ νέοι. Δὲν ἀφήνει εὐκαιρία γιὰ νὰ τοὺς μιλήσει ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Βλέπει ὅτι οἱ νέοι εἶναι εὔκολα θηράματα γιὰ τὶς ἐπαναστατικὲς ἰδέες τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἡ νεανική τους ὁρμὴ τοὺς ρίχνει στὴν ἀγκαλιὰ ἐπικινδύνων συμβούλων. Οἱ νέοι ἔχουν ἀνάγκη νὰ πιστεύουν σὲ κάτι. Ὁ ἀνήσυχος πολιτικὸς ἡγέτης δὲν ἀφήνει εὐκαιρία νὰ ξεδιπλώση μπροστὰ στοὺς νέους τὴν καινούργια Ἐθνική του σημαία. Καὶ στρέφεται κατ' εὐθεῖαν πρὸς τοὺς νέους γιὰ νὰ τοὺς εἰπῆ: «Ποῖος λέγει ὅτι μέσα εἰς τὴν εἰρήνην δὲν ὑπάρχουν ἄλλα ὑψηλότερα ἰδανικά, παρὰ μόνον τὸ ἀτομικὸ συμφέρον; Πρὸς τοὺς νέους ἔχω νὰ εἴπω: «Κυτάξτε πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ ἀποκτήσετε σῶμα γερό... νὰ προασπίση τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος διότι μόνον εἰς σῶμα γερό, ὅπως ἔλεγαν οἱ πρόγονοί μας, ἠμπορεῖ νὰ ἐμφωλεύση καὶ νοῦς ὑγιὴς καὶ ψυχὴ γενναία... Φροντίσατε δεύτερον διὰ τὴν μόρφωσίν σας διὰ νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι θὰ πᾶτε μπροστὰ καὶ μὴν ἐξευτελίζεσθε γυρεύοντας πολιτικὲς προστασίες τοῦ ἄλφα καὶ τοῦ βήτα... Ἐὰν δὲν αἰσθάνεσθε δυνάμεις... ἀφήσατε τὸ κλασσικὸν σχολεῖον καὶ πηγαίνετε εἰς τὸ ἐπαγγελματικὸν σχολεῖον. Φραντίζετε εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν νὰ κάμνετε τὸ καλόν... Κυττάξετε νὰ γίνη ἐξ ὑμῶν μεγάλος ἐπιστήμων, ὁ ὁποῖος νὰ βοηθήση τὴν χώραν μας καὶ τὴν ἀνθρωπότητα... Κανεὶς ἀπὸ τοὺς μεγάλους στρατηλάτας ποὺ ἠξεύρομεν, κανεὶς δὲν ἔχει δόξαν τόσην, ὅση ἀνήκει εἰς ἕνα ΠΑΣΤΕΡ. Ἐὰν ἡ γενεὰ ποὺ ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ ἡμᾶς κατορθώση νὰ δημιουργήση πέντε ἢ ἕξη μεγάλους ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι νὰ συντελέσουν εἰς τὸ ν' ἀναπτύξουν καὶ πολλαπλασιάσουν τὴν ἐυημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἐὰν κατορθώση νὰ δημιουργήση μερικοὺς μεγάλους ἀντιπροσώπους τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἠμποροῦν νὰ εἶναι βέβαιοι ὅλοι οἱ ζῶντες εἰς τὴν γενεὰν αὐτὴν ὅτι θὰ κατακτήσουν τὴν μεγαλυτέραν δόξαν καὶ διὰ τοὺς ἑαυτούς των καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ γνωρίζει καλὰ ὅτι μόνη ἡ πραγματοποίηση τῶν ἐθνικῶν μας ὀνείρων δὲν μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίση μιὰ Ἑλλάδα διώσιμη κοινωνικῶς καὶ στὴ συνεδρίαση τῆς Βουλῆς 21 Ὀκτωβρίου 1913 τονίζει: «ἡ αὔξησιν καὶ μεγάλυνσιν τῆς Ἑλλάδος, δὲν προκειται μόνον νὰ θεραπεύση ἠθικὰς ἀνάγκας, ὁρμὰς εὐγενεῖς ἐθνικάς, θὰ ἀποτελέση πραγμάτωσιν, ἐκπλήρωσιν μᾶλλον ὑποχρεώσεως πρὸς τοὺς ἀλυτρώτους ἀδελφούς, ἀλλὰ εἶναι ἕνα ἀκόμη ἀναγκαῖον προαπαιτούμενον τοῦ νὰ μείνη κράτος διώσιμον.

Ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα, ποὺ ἀνέλαβε τὰ ἡνία τοῦ κράτους, Ὁ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ἐργάσθηκε νὰ δοθῆ στὴν ὅλη διοίκηση καινούργιος στιβαρότερος πάλμός. Τὸ κράτος θὰ σοβαρεύη καὶ ὁ πολίτης θὰ τὸ νιώση... Καὶ γιὰ νὰ πραγματοποιήση τὴν ὅλην ἐθνικὴν ἀνόρθωση, ἐπιδόθηκε χωρὶς τυμπανοκρουσίες στὴν ἀμέλυνση τῆς κοινωνικῆς καθυστερήσεως, ποὺ ἔδερνε ἴσαμε τότε ἀνοικοδόμητα τὸν τόπο...

Οἱ ἐργαζόμενοι φυτοζωσσαν περισσότερο ἀπὸ ὅλους στὴν Ἑλλάδα τοῦ 1909, σὲ μιὰ ἀβυλιακὴ φτώχεια, χωρὶς νὰ ἔχουν καλά—καλὰ τὴν συνείδηση πὼς ἀδικοῦνται. Αὐτοὺς τοὺς πολλοὺς τοὺς ἐργάτες, τοὺς κακοπληρωμένους καὶ ξεθεωμένους στὴ δουλειά, καὶ τοὺς ἀγρότες, ποὺ πολλοὶ δὲν ὥριζαν τὴ γῆ καὶ δὲν χαίρονταν τοὺς καρποὺς της, θὰ ἀναλάβει νὰ τοὺς ξυπνήσει Ὁ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ.

Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπαριθμηθοῦν τὰ ὅσα ἐπετέλεσεν Ὁ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ διὰ τὴν δημιουργίαν συγχρόνου Νεοελληνικοῦ Κράτους. Ὁ Νέος Ὀργανισμὸς τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἡ τροποποίησις τῆς Πολιτικῆς καὶ Ποινικῆς Δικονομίας, οἱ Νόμοι «περὶ προσωρινῶν μέτρων, περὶ παραγραφῶν, περὶ τῆς ἐξ αὐτοκινήτων ἀστικῆς καὶ ποινικῆς εὐθύνης, περὶ ἐκδικάσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, πληρωμῆς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὁ Κῶδιξ περὶ Δικηγόρων, αὐστηρὰ μέτρα κατὰ τῆς τοκογλυφίας καὶ αἰσχροκερδείας, ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν δικαστῶν, ὁ Νόμος περὶ ὀργανώσεως τῶν φυλακῶν τοῦ Κράτους κ.λ.π. εἶναι τὰ πρῶτα μέτρα τῆς πρώτης (1910—1914) Κυβερνήσεως ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ. Οἱ Νόμοι περὶ προστασίας τῆς Γεωργίας, τῆς Βιομηχανίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου, ἡ σύστασις τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, ἡ σύστασις Γεωργικῆς Σχολῆς Λαρίσσης (πρώτης ἐν Ἑλλάδι), περὶ γεωργικῆς ἐρεύνης τῆς χώρας, περὶ συστάσεως σώματος νομογεωπόνων, ἡ ὀργάνωσις τῆς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ἵδρυσις κτηνιατρικοῦ μικροβιολογικοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἡ σύστασις κτηνοτροφικῶν συνεταιρισμῶν διὰ πρώτην φορὰν ἐμφανίζονται στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ.

Οἱ νόμοι περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων, περὶ βιβλιαρίων ἐργασίας, ἡ ὀργάνωσις Γενικῆς Στατιστικῆς ὑπηρεσίας πρώτην φορὰν ὁλέπουν τὸ φῶς ἐπὶ κυβερνήσεως ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ.

Ριζικὴ μεταρρύθμισις ἐπέρχεται εἰς τὴν τοπικὴν αὐτοδιοίκησιν διὰ τοῦ Νόμου «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων».

Ἀναδιοργάνωση τῆς ὑπηρεσίας Ταχυδρομείων καὶ Τηλεπικοινωνιῶν.

Ὁ Νόμος περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ περὶ Δικαστηρίου ἀγωγῶν κακοδικίας, ἡ σύστασις τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου καὶ Φυτοπαθολογικοῦ Συμβουλίου κ.λπ., κ.λπ. εἶναι πεπραγμένα τῆς πρώτης Κυβερνήσεως ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 1910—1914.

Καὶ ἀργότερα οἱ Νόμοι «περὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν Σωματείων», περὶ διατάξεων ὑγιεινῆς ἐργασίας, περὶ συστάσεων ἐπιθεωρήσεων ἐργασίας, ἡ καθιέρωσις τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ὁλόκληρον τὸ κράτος, καὶ ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ τοῦ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ἐπροχώρησε εἰς ριζοσπαστικὰ νομοθετήματα, ὅπως οἱ Νόμοι περὶ Συνδικάτων καὶ ἐργατικῆς ἀπεργίας, ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῶν μεγάλων κτημάτων καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἶναι ἀποτελέσματα τῆς στοργικῆς πολιτικῆς τοῦ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ ἀγρότας τῆς χώρας.

Ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς Ριζαρείας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἡ σύστασις τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας καὶ πλειστῶν Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου, ὁ Νόμος περὶ Ἐνοριῶν καὶ Ἐνοριακοῦ κλήρου, ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ Βαρβακείου Λυκείου καὶ ἄλλα πολλὰ δείχνουν, πόσο ἀμέριστον ὑπῆρξε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ καὶ διὰ τὰ σοβαρώτατα αὐτὰ διὰ τὸ ἔθνος μας θέματα.

Καὶ ταυτόχρονα μὲ τὴν ἀναδιοργάνωση τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπὸ τὸ 1919, ὅταν κατεσκεύαζε τὸ ἱστορικὸ οἰκοδόμημα τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἐνεπνέετο καὶ ἀπεφάσιζε νὰ ἐφοδιάση τὴν Ἑλλάδα μὲ ἕνα σύγχρονο εὐρωπαϊκὸ ἀστυνομικὸ σῶμα καὶ ἵδρυε τὴν Ἀστυνομία Πόλεων, γιὰ τὴν διοργάνωση τῆς ὁποίας ἔφερνε τὸν Χαλίτεϋ ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, ὥστε ἐντὸς δύο ἐτῶν ν' ἀποκτήση ἡ Ἑλλάδα Ἀστυνομία ἐφάμιλλη τῶν Εὐρωπαϊκῶν τοιούτων.

Καὶ τὸ 1928—1932 ἡ Κυβέρνησις ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, παρὰ τὴν διεθνῆ οἰκονομικὴν κρίσιν, ἔθεσε στερεώτατα καὶ βαθύτατα θεμέλια διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἡ ἵδρυσις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἡ σύστασις Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Κρατικῶν Προμηθειῶν, ἡ σύστασις Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων, ἡ σύστασις Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων καὶ τοῦ Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, ἡ σύστασις τοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιώς, καὶ τοῦ Καπνικοῦ Ὀργανισμοῦ, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ Ἵδρυσις τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς, τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας καὶ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ἔπειτα ἡ μελέτη καὶ παρουσίασις τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Καὶ κατὰ τὴν 4ετίαν αὐτὴν 1928—1932 τῆς Κυβερνήσεως ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ἡ Ἐθνικὴ Παιδεία ἀπέκτησε 2,500 νέα διδακτήρια, ἱδρύθη τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον καὶ τόσα ἄλλα, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατὴ εἰς τὸ παρὸν δημοσίευμα καὶ μόνον ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται διὰ τὸ ὅλον κυβερνητικὸν ἔργον, ποὺ συνετελέσθη ὑπὸ τὴν πνοὴν καὶ τὴν ἄγρυπνον καθοδήγησιν τοῦ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, αἱ ἡμέραι τοῦ ὁποίου ἐπροίκησαν τὴν Ἑλλάδα μὲ πανοπλίαν κράτους συγχρονισμένου καὶ προοδευτικοῦ, τὸ ὁποῖον αὐτοδικαίως κατέλαβε θέσιν εἰς τὴν χορείαν τῶν πολιτισμένων δημοκρατικῶν χωρῶν τῆς Δύσεως.

Τί καὶ ἂν τὰ ἐπακολουθήσαντα γεγονότα καὶ δὴ αἱ ἐνάντίον τοῦ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ δολοφονικαὶ ἀπόπειραι, ἀποτελοῦν μαύρη σελίδα τῆς νεοελληνικῆς ἱστορίας.

Καὶ τὴν ἀδρότερη εἰκόνα τῆς θέσεως, ποὺ κατέλαβε ὁ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ εἰς τὴν νεοελληνικὴν ἱστορία, ἦτο μοιραῖο νὰ τὴν δώση ἕνας ἄσπονδος ἐχθρός του: ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς! Πραγματικά, ὅταν αὐτὸς ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς τότε Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐπεφορτίσθη νὰ παραστῆ στὴν κηδεία τοῦ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ καὶ νὰ ἐκφωνήση τὸν ἐπικήδειο, ἄρχισε τὸν λόγο του, ἐμπρὸς εἰς τὸ φέρετρο τοῦ Τιτᾶνος, μὲ αὐτὴν τὴν φράσι: «ΑΝΔΡΑΣ, ΩΣ Ὁ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, ΓΕΝΝΑ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΠΑΞ ΑΝΑ ΧΙΛΙΑ ΕΤΗ».

ΤΑΚΗΣ Κ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΑΣ-ΙΤΑΛΙΑ

ΦΕΡΡΥ ΜΠΩΤ „ΓΕΩΡΓΙΟΣ"

4.000 ΤΟΝΝΩΝ

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν διὰ Μπρίντιζι ὥρα 9.30 μ.μ. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 Αὐγούστου

Πληροφορίαι — εἰσιτήρια εἰς ἅπαντα τὰ γραφεῖα ταξιδίων. 10ο/ο ΕΚΠΤΩΣΗ εἰς εἰσιτήρια ἀ-λέ-ρετούρ. Δεχόμεθα ἐπιβάτας καὶ αὐτοκίνητα διὰ ΚΕΡΚΥΡΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΙΓΓΛΕΣΗ

Ὀθ. Ἀμαλίας 12, τηλ. 277-776, 277-676, 277-151

ΠΑΤΡΑ-ΑΓΚΩΝΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ — ΤΡΙΤΗ — ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — ΣΑΒΒΑΤΟ

KARAGEORGIS LINES

F/B MEDITERRANEAN SEA

F/B MEDITERRANEAN SKY

ΕΚΑΣΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ 10ην ΕΣΠΕΡΙΝΗΝ

ΕΚΑΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ 10ην ΕΣΠΕΡΙΝΗΝ

ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ 2αν ΠΡΩΙΝΗΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΣΑΒΒΑΤΟΝ 2αν ΠΡΩΙΝΗΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 1370

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΠΑΤΡΩΝ

Π. Α. ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ Ο. Ε.

ΟΘΩΝΟΣ — ΑΜΑΛΙΑΣ 32

ΤΗΛΕΦ: 270-994 — 277-204, 274-554 — 222-488

ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΙΑΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

Εὐρωκομμουνισμός: Ἕνα πείραμα ποὺ θὰ κριθεῖ ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα

Ἀποτελεῖ μία «πολιτικὴ προσαρμογὴ» καὶ ὄχι «σχῖσμα»

ΔΕΝ ΑΠΕΙΛΕΙ ΤΟΝ ΗΓΕΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

ΡΩΜΗ (Ἰδ. Υπ.). Καθὼς ἡ ὑπόθεση τῶν ἀμερικανοσοβιετικῶν σχέσεων παίρνει ὅλο καὶ πιὸ δυσάρεστη μορφὴ τὸν τελευταῖο καιρό, ἕνα πρόβλημα τίθεται γιὰ τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ποὺ ἀκολουθοῦν τὸν ἀνεξάρτητο — ἐν μέρει — δρόμο τοῦ λεγόμενου «εὐρωκομμουνισμοῦ». Τί θὰ κάνουν ἂν οἱ σχέσεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως ὀξυνθοῦν ἀκόμη περισσότερο; Τὸ πρόβλημα εἶναι πολὺ σοβαρότερο ἀπὸ ὅσο φαίνεται αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ π.χ. τὸ Κ.Κ. Γαλλίας μπορεῖ νὰ κατα δικάζει ἀνοιχτὰ τὶς δίκες τῶν ἀντικαθεστωτικῶν στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση.

Ὅπως γράφει ὁ Μισὲλ Λεντήν, ἐκδότης ἑνὸς τριμηνιαίου περιοδικοῦ καὶ ἄλλοτε καθηγητὴς τῆς ἱστορίας στὸ πανεπιστήμιο τῆς Ρώμης, ἔχει ἐπικρατήσει μιὰ ἀντίληψη στὶς μέρες μας, νὰ μιλᾶμε γιὰ εὐρωπαϊκὸ κομμουνισμό, μὲ τέτοιο τρόπο σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ κάποιο τεράστιο καὶ ὁριστικὸ σχίσμα στὸ παγκόσμιο κομμουνιστικὸ κίνημα, συγκρινόμενο ἴσως μὲ τὴν ἀπελαυνη, ποὺ εἶχε τὸ «κίνημα» τοῦ Λούθηρου γιὰ τὴν ἐκκλησία τῆς Ρώμης. Μ' ἄλλα λόγια, πιστεύεται στὴ Δύση, τὸ ἡ ἡγεμονία τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως στὸν κομμουνιστικὸ κόσμο, ἀπειλεῖται ἀπὸ τὸν «Εὐρωκομμουνισμό». Ὡστόσο, στὴν πραγματικότητα, δὲν συμβαίνει τίποτε τέτοιο. Ὑπάρχουν βέβαια διαφωνίες, πολλὲς φορές, ἐξύπατες ἀνάμεσα στὴ Μόσχα καὶ τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Δύσης, ὄχι ὅλα, ἀλλὰ ἡ σημαία ποὺ ἀποδίδεται σ' αὐτὲς καὶ ἡ διάθεση τῶν ἰδίων τῶν ἡγετῶν τῶν δυτικῶν Κ.Κ. γιὰ κατάργηση τῆς Μόσχας σὰν «κεφαλῆ» τοῦ κομμουνιστικοῦ κόσμου, πρέπει νὰ θεωροῦνται ὑπερβολικά. Γιατί, ἂν μελετήσουμε προσεκτικὰ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία τῶν διαφωνιῶν καὶ τῆς «νέας γραμμῆς» τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κομμουνισμοῦ, θὰ διαπιστώσουμε ὅτι οἱ συγκρούσεις αὐτὲς δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν κομμάτων. Ἂν πάρουμε γιὰ παράδειγμα τὸ ἰταλικὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, γιὰ τὸ ὁποῖο γίνεται καὶ ὁ περισσότερος λόγος, ἡ γραμμή του εἶναι σύμφωνη μὲ τὴ δήλωση ποὺ ἔκανε στοὺς «Τάιμς τοῦ Λονδίνου», ὁ γραμματέας τοῦ κόμματος Ἐνρίκο Μπερλίνγκουερ, ποὺ εἶπε: «Ὑποστηρίζουμε τὴ θεμελιακὴ φιλοσοφία ποὺ ὑπάρχει πίσω ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης καὶ τῆς ὕφεσης ποὺ ἔξασκεῖ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνουμε, γιατὶ αὐτὸ μπορεῖ νὰ προκαλεῖ ἔκπληξη. Θὰ ἔδειχνε ἀνευθυνότητα ἀπὸ μέρους μας νὰ μὴν ἀναγνωρίζουμε αὐτὸ ποὺ ἀναγνωρίζεται πλατιὰ ὅτι ἡ πολιτικὴ εἰρήνης τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ἐξυπηρετεῖ τὸ γενικὸ συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος».

ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΙ «ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Κι' ὅμως, ὁ Μπερλίνγκουερ θεωρεῖται σὰν ἕνας «ἀντάρτης» ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὑπακοή του πρὸς τὴ Μόσχα. Καὶ εἶναι. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἔχει χαρακτῆρα καθαρὰ ἐσωτερικό. Πολλοὶ ὑποστηρίζουν — καὶ πιέζουν τὴν ἀμερικανικὴ διπλωματία σ' αὐτὴ τὴν κατεύθυνση — ὅτι οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες πρέπει νὰ δείξουν μεγαλύτερη ἀνεκτικότητα ἀπέναντι στὸ φαινόμενο τοῦ εὐρωκομμουνισμοῦ, μὲ τὴν ἀπώτατη ὑπόδειξη νὰ προσεταιρισθοῦν αὐτὰ τὰ «παράξενα» — κατὰ τὴν γνώμη τους — εὐρωπαϊκὰ κόμματα μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐμφανίζουν προγράμματα περισσότερο ἀστικοποιημένα ἀπὸ τὰ ἀντίστοιχα σοσιαλιστικὰ κόμματα τῶν ἰδίων χωρῶν.

Ἰδιαίτερα γιὰ τὸν ἰταλικὸ «Εὐρωκομμουνισμὸ» μερικοὶ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἔχουν ἐκφράσει τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι πρόκειται γιὰ μετριοπαθῆ κομμουνισμὸ καὶ ὅτι μπορεῖ νὰ γίνει ἀκόμη πιὸ μετριοπαθὲς ἂν ἡ Ὑψίστη τὸν «παίξει σωστὰ τὸ παιχνίδι» καὶ δὲν ἀρνηθεῖ τὸ «ἁπλωμένο χέρι» τοῦ ἰταλικοῦ Εὐρωκομμουνισμοῦ. Τονίζουν μάλιστα, ὅτι δεδομένου ὅτι ἡ «κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν ἰταλικὸ κομμουνισμὸ εἶναι ἀναπόφευκτη», ἡ Ἀμερικὴ μπορεῖ τελικὰ νὰ ὠφεληθεῖ ὅταν θὰ διαμορφωθεῖ στὴ Ρώμη μιὰ νέα κατάσταση — ἀρκεῖ νὰ ἔχει διευθετήσει τὶς σχέσεις της μὲ τὸ Κ.Κ Ἰταλίας.

Εἶναι φανερὸ ὅτι προτείνεται ἐκμετάλλευση τῶν ἰδεολογικῶν διαφορῶν ἀνάμεσα στοὺς Εὐρωπαίους κομμουνιστὲς καὶ τοὺς Ρώσους, ποὺ δὲν ἀμφισβητοῦνται βέβαια οὔτε ἀπὸ τὴ Μόσχα. Μιὰ ἀπὸ τὶς βασικὲς ἰδεολογικὲς διαφορὲς εἶναι ὅτι ἡ Μόσχα θεωρεῖ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου σὰν τὴν «ὑψηλότερη μορφὴ δημοκρατίας», ἐνῶ οἱ Ἰταλοὶ καὶ οἱ Γάλλοι — ἀργότερα καὶ οἱ Ἰσπανοὶ — ἀπαρνήθηκαν αὐτὸ τὸ δόγμα. Ἀκόμη, οὐσιαστικὴ εἶναι ἡ διαφωνία, ὡς πρὸς τὴν «ὑπακοὴ» στὴ Μόσχα, ποὺ οἱ Εὐρωπαῖοι ἀρνοῦνται στὸ ἰδεολογικὸ πεδίο. Αὐτὰ καὶ ἄλλα σημεῖα ποὺ συνιστοῦν ὁλόκληρο τὸ φάσμα τῶν διαφωνιῶν τῆς «διενέξεως» ἂν θέλετε — εἶναι ἱκανὰ ν' ἀποκόψουν ἐντελῶς τὸν «Εὐρωκομμουνισμὸ» ἀπὸ τὴ Μόσχα ἂν φτάσει ἡ στιγμὴ νὰ κληθοῦν ἐπὶ τῶν πραγμάτων — λόγω τῆς ὀξύτητας τῶν σχέσεων Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Σοβιετικῆς Ἑνώσεως — νὰ πάρουν θέση; Θὰ προχωρήσουν σὲ οὐσιαστικὴ «ἐπανάσταση» ἀπέναντι στὴ Μόσχα; Ἡ ἀμερικανικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ εἶναι τέτοια ποὺ νὰ ἰσχυριστεῖ κανεὶς ὅτι ἔχει ἤδη διαβρώσει τὸ ἔδαφος στὸ χῶρο τοῦ Εὐρωκομμουνισμοῦ σὲ βαθμό, ποὺ νὰ εἶναι εὔκολη ἡ ἀνατροπὴ τοῦ οἰκοδομήματος; Ἡ ἀπάντηση εἶναι κατηγορηματικὰ «ὄχι» ἀπὸ ὅλους τοὺς εἰδικοὺς ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ φαινόμενο τοῦ Εὐρωκομμουνισμοῦ καὶ τὶς «διαταραχὲς» ποὺ προκαλεῖ γενικότερα. Ἂν ὑποτεθεῖ ὅτι τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἔχουν ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τὴ Μόσχα, θὰ προτιμήσουν τὸ δεύ